

LUKAS 1:1-25

Lukas was arts (Kol. 4:14) en reisgenoot van Paulus. Vermoedelijk was hij een niet-Jood, en daarmee de enige niet-Joodse schrijver van het Nieuwe Testament. Zijn Grieks is verfijnd en zorgvuldig, passend bij iemand met een academische achtergrond. Naast dit evangelie schreef hij ook het boek Handelingen. Beide dateren uit de periode 60–70 n.Chr. en vormen samen één geheel.

Hij richt zijn evangelie aan Theofilus (Lk. 1:3), waarschijnlijk een hooggeplaatste Griek, met het doel “een nauwkeurig verslag” te geven van de gebeurtenissen rondom Jezus. Lukas wil dat de lezer zekerheid heeft dat dit geloof betrouwbaar is (Lk. 1:4). Hoewel hij zelf geen ooggetuige was, heeft hij wel een zorgvuldig onderzoek gedaan waaronder ook ooggetuigen gesproken.

Zijn evangelie komt na een periode van ongeveer 400 jaar zonder profeet, boek of brief. Sinds Maleachi had Israël geen nieuwe openbaring gehoord, maar het verlangen naar Gods ingrijpen groeide sterk vanwege de Romeinse onderdrukking. Velen vroegen zich af: wanneer zal God opnieuw spreken, en hoe zal Hij zijn beloften vervullen? Juist in die verwachting zet Lukas zijn verslag neer: zorgvuldig, historisch en betrouwbaar. En hij start daar waar Maleachi een belofte over heeft gedaan: de geboorte van Johannes, die de weg zou voorbereiden voor de Messias. Zo verbindt Lukas het oude en het nieuwe testament.

1) LUKAS 1:1-4: VOORWOORD

Lukas begint zijn evangelie met een voorwoord, zoals een historicus in die tijd zou doen. Hij legt meteen uit waarom hij schrijft: zijn doel is zekerheid bieden, op basis van zorgvuldig onderzoek en betrouwbare ooggetuigen. Daarmee laat hij zien dat wat volgt niet zomaar een verhaal is, maar een geordend en betrouwbaar verslag. De verbinding tussen het oude en nieuwe testament.

 Lees Lukas 1:1-4

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Waarom denk je dat God ervoor koos om Zijn reddingsplan aan te kondigen in de tempel, via een priester, en niet op een andere plek of via iemand anders?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Hoe helpt het jou in je geloof om te weten dat ons evangelie stevig gegrond is in (enorm veel) betrouwbare verslagen?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Welke rol spelen periodes van stilte en onderdrukking in Gods plan? Hint: Zijn er vergelijkbare verhalen in de bijbel waardoor we hiervan een beter beeld kunnen vormen?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Lukas haalde zekerheid van het geloof uit nauwkeurig historisch onderzoek naar de waarheid van de gebeurtenissen rondom Jezus. Waar haal jij zekerheid van het geloof uit?

2) LUK. 1:5-7: ZACHARIAS EN ELIZABET: RECHTVAARDIG MAAR KINDERLOOS

Dit gedeelte speelt zich af “in de dagen van koning Herodes” (ca. 7-4 v.Chr.), een tijd van onderdrukking en spanning onder het Romeinse Rijk. Herodes de Grote regeerde als Romeins *vazalkoning* (onderkoning), bekend om zijn grootse bouwprojecten (waar de Klaagmuur een overblijfsel van is) maar ook om zijn wreedheid en achterdocht. Vanuit deze context van onderdrukking begint Lukas met Zacharias en Elizabet: beiden uit priesterlijke geslachten, rechtvaardig in Gods ogen, maar kinderloos en op leeftijd. In de cultuur van die tijd werd kinderloosheid vaak gezien als een gemis of als een teken dat Gods zegen ontbrak. Lukas benadrukt tegelijk dat Zacharias en Elizabet ‘rechtvaardig voor God’ waren. Daarmee zet hij bewust een contrast neer dat uitnodigt tot nadenken.

 Lees Lukas 1:5-7

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Waarom schildert Lukas Zacharias en Elizabet af als “rechtvaardig voor God”, en toch kinderloos? Wat wil hij met dit contrast duidelijk maken?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Hoe kun jij rechtvaardig en trouw blijven, zelfs wanneer redding of oplossingen uitblijven na vele gebeden?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Welke parallellen zie je met andere onvruchtbare stellen in de Bijbel (bijv. Abraham & Sara, Hanna, Manoach & zijn vrouw)? Wat zegt dit patroon over hoe God werkt? Waarom gebruikt God onvruchtbare vrouwen?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Heb jij een ervaring waarbij je na lange tijd wachten en misschien zelfs hopeloosheid toch hebt ervaren dat God jou niet was vergeten?

3) LUK. 1:8-17: GABRIËL KONDIGT JOHANNES AAN

De priesterlijke dienst in de tempel was strak georganiseerd: het lot bepaalde wie het reukoffer mocht brengen, een unieke en heilige taak. Slechts één priester mocht dit doen, vaak maar één keer in zijn hele leven. De tempel was het hart van Israël, en het reukwerk stond symbool voor de gebeden van het volk (Ps. 141:2). Terwijl het volk buiten bad, plaatst Lukas juist hier het doorbreken van de eeuwenlange stilte: God hoort de smeekbeden van zijn volk en staat op het punt te antwoorden. Dit is het begin van de vervulling van Maleachi's belofte dat Hij een boodschapper zal zenden in de geest van Elia om de weg voor te bereiden op de Messias (Mal. 3:1; 4:5-6).

 Lees Lukas 1:8-17

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Wat zegt het over God dat Hij de stilte doorbreekt op dit officiële ceremoniële moment in de tempel, en niet ergens anders?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Hoe kunnen wij het oprechte 'gebed vanuit het hart' meer toepassen in de onvruchtbare delen van ons eigen leven?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Hoe sluit deze gebeurtenis aan bij de patronen die we in de Bijbel vaker zien: een periode van stilte en onderdrukking, een moment van smeekbedes, een boodschapper die verschijnt en een verlossing die volgt?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Heb jij ervaren dat God door een gebed of samenkomst heen iets bijzonders deed wat je niet had voorzien?

4) LUK. 1:18-22: HET ONGELOOF VAN ZACHARIAS

In de Bijbel zien we dat Gods beloften vaak menselijk gezien onmogelijk lijken: een oud en onvruchtbaar echtpaar dat een kind krijgt, een volk dat bevrijd wordt uit de machtigste heerser van hun tijd, of een Messias die zou komen na eeuwen stilte. Ook profeten en gelovigen uit het verleden worstelden hiermee: Sara lachte toen ze hoorde dat ze een zoon zou krijgen (Gen. 18:12), en Mozes aarzelde toen God hem riep (Ex. 4:10-12). Lukas plaatst de aankondiging aan Zacharias in diezelfde lijn. Juist hier, bij een priester die God jarenlang trouw diende, blijkt hoe moeilijk het is om Gods belofte te geloven wanneer alle menselijke logica zegt dat het onmogelijk is.

 Lees Lukas 1:18-22 en Genesis 17:17

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Wat wil Lukas duidelijk maken door Zacharias' ongelooft en de straf van stomheid?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Welke stap kun jij zetten om Gods beloften serieus te nemen en te vertrouwen, ook als ze onmogelijk lijken vanuit jouw situatie, of zelfs in alledaagse zaken?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Welke parallellen zie je met andere bijbelse figuren die moeite hadden Gods belofte te geloven (bijv. Sara in Gen. 18:12-14, Mozes in Ex. 4:10-12)? Wat leert dit ons over Gods trouw en de menselijke zwakheid?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Herken jij momenten waarin je iets goed doen naliert vanwege twijfel, of waarin juist vertrouwen je vrijmaakte om te spreken of te getuigen?

5) LUK. 1:23-25: ZWANGERSCHAP VAN ELIZABET

Wanneer Zacharias na zijn priesterlijke dienst thuiskomt, gaat Gods belofte in vervulling: Elizabet wordt zwanger. Lukas benadrukt dit om te laten zien dat Gods woord betrouwbaar is en dat Hij het initiatief neemt, precies zoals Hij gezegd heeft. Voor Elizabet betekent dit het wegnemen van haar "smaad", maar voor Lukas' lezers is het meer: dit is een teken dat God opnieuw ingrijpt in de geschiedenis. Wat lang verborgen en onmogelijk leek, wordt door Gods genade tot leven gewekt.

 Lees Lukas 1:23-25, Genesis 30:23 en Jesaja 4:1

Bespreek samen één of meerdere vragen, hoe spreekt deze tekst tot jou?

 INTERPRETATIE: WAT ZEGT DEZE TEKST NOU EIGENLIJK?

Waarom benadrukt Lukas dat Elisabet zwanger werd en dat haar schande is weggenomen?

 TOEPASSING: HOE PAS IK DIT TOE IN MIJN LEVEN?

Hoe kun jij in jouw leven kleine tekenen van Gods trouw herkennen en benoemen als bemoediging voor jezelf en anderen?

 DIEPGANG: WELKE INZICHTEN ZITTEN ER IN DEZE TEKST?

Hoe laat dit zien dat God zowel persoonlijke gebeden hoort als Zijn grotere heilsplan uitvoert? Hoe komen die twee lijnen samen in dit verhaal?

 REFLECTIE: HOE GA IK HIERMEE OM?

Kun jij een moment noemen waarin God jouw schaamte, tekort of gemis omkeerde in dankbaarheid?

SAMENVATTING

Na eeuwen stilte en onderdrukking sinds Maleachi grijpt God opnieuw in: zoals vaker in de bijbel volgt op wachten en smeekebedes vanuit Israël een boodschapper en daarna verlossing. Lukas laat zien dat dit patroon nu weer vervuld wordt: Johannes wordt aangekondigd als de voorloper van de Messias. Tegelijk is dit geen abstract plan, maar raakt het gewone mensen. Elizabetervaart hoe God haar smaad wegneemt, en Zacharias leert dat Gods woord betrouwbaar is, ook als geloof ontbreekt dat God zijn beloftes zal vervullen, zelfs via onmogelijke wonderen.

GEBEDSSUGGESTIES

Hieronder vind je een aantal gebedssuggesties uit deze studie. Voor wie dat helpend vindt, kan het een manier zijn om stil te staan bij wat besproken is. Dat kan alleen of samen, tijdens of na de studie. Voel je vrij om ermee te doen wat past.

- "Heer, dank U dat wij mogen vertrouwen op de betrouwbaarheid van Uw Woord, waar wij zo vrijelijk toegang tot mogen hebben."
- "Vader, help ons te volharden in het geloof en help ons door deze periode van vruchteloosheid heen."
- "Heere God, help ons te leven in verwachting van Uw belofte."
- "God, leer ons erop te vertrouwen dat U doet wat U zegt, dat U ons zult zegenen wanneer wij op u vertrouwen in onze moeilijkheden."
- "Heer, dank U voor Uw genade, in de vele momenten dat U ons heeft gered uit moeilijkheden."